

Handläggare
Bodil Hammarberg
08-508 26 524**Till**
Trafiknämnden
2021-08-26

Hästa gård. Lägesrapport

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner lägesrapport för Hästa gård.

Gunilla Glantz
FörvaltningschefBengt Stenberg
AvdelningschefElisabeth Rosenquist
Enhetschef

Sammanfattning

Trafikkontoret förvaltar sedan 2009 större delen av Igelbäckens kulturresevat, ca 250 ha. Trafikkontoret sköter området med hjälp av en upphandlad driftentreprenör. Hyresgäster på gården utgörs av daglig verksamhet som bedrivs av Rinkeby- Kista stadsdelsförvaltning, Spånga Naturbruksgymnasium som bedriver utbildningsverksamhet med inriktning på djurhållning och Peab Anläggning AB som nyttjar maskinhall och grindstuga för praktikanter. Trafikkontoret har också sedan 2015 ett förvaltningsavtal med exploateringskontoret rörande själva gården.

Trafikkontoret
StadsmiljöFleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 26 524
Växel 08-508 27 200
bodil.hammarberg@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

Under året har trafikkontoret upprättat avtal med utbildningsförvaltningen om att hyra den före detta förvaltarbostaden för utbildningsändamål när gymnasieungdomar har praktik på gården.

Trafikkontoret kommer tillsammans med ramavtalad landskapsarkitekt att fördjupa den trädgårdshistoriska utredningen över Hästa gård som gjordes 2018. Arbetet startar sommaren 2021 för att färdigställas under hösten. Åtgärder för biologisk mångfald kommer att utföras i fruktlunden bakom gården.

Trafikkontoret utreder också ägarfrågan inför framtiden tillsammans med fastighets- och exploateringskontoren. Beslutsunderlag håller på att arbetas fram kopplat till den framtida verksamhetsutövningen på gården.

Bakgrund

Hästa gård som ligger inom fastigheten Akalla 4:1 är belägen i västra delen av Igelbäckens kulturresevat, strax öster om Akallalänken. Gården ingick fram till 2018 i ett arrendjordbruk med tillhörande åkrar och betesmarker. Under byggandet av Förbifart Stockholm har möjligheterna att nyttja marker i anslutning till gården varit begränsade och verksamheten på gården har legat i träda i avvaktan på återställande av marker som är berörda av projektet Förbifart Stockholm. Gården är Stockholms enda kvarvarande jordbruk.

I budget 2021 uppdrar kommunfullmäktige till trafikinämnden att fastställa en verksamhetsinriktning för Hästa gård och börja åtgärda gårdens underhållsbehov under 2021 samtidigt som gårdens långsiktiga ägande inom staden ses över. I central medelsreserv är 5 mnkr avsatta 2021 och 25 mnkr 2022 för investeringar på Hästa gård.

*Flygbild över gården 2020***Byggnader**

1 Huvudbyggnad	5 Bunker
2 Loge, lada	6 Förvaltarbostad
3 Bod	8 Grindstuga
4 Dagverksamhet	9 Lösdjursstall

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret, bl a efter dialog med fastighetskontoret, utbildningskontoret och exploateringskontoret.

Trafikkontorets roll

Trafikkontoret förvaltar sedan 2009 större delen av Igelbäckens kulturresevat, ca 250 ha. Trafikkontoret sköter området med hjälp av en upphandlad driftentreprenör.

I avtalet ingår också att tillhandahålla en naturbevakare med befogenhet från länsstyrelsen som informerar allmänheten om reservatsregler och utövar tillsyn av markerna. Hansta naturreservat, ca 250 ha, ingår också i avtalet. Utöver park- och naturmarksskötsel inom Järva friområde så har entreprenören i uppdrag att handleda sex till åtta långtidsarbetslösa praktikanter under en period av sex månader varje år. Det sker i samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen. Trafikkontoret har också sedan 2015 ett förvaltningsavtal med exploateringskontoret rörande själva gården.

Verksamheter på gården

Hyresgäster på gården utgörs av daglig verksamhet som bedrivs av Rinkeby- Kista stadsdelsförvaltning, Spånga Naturbruksgymnasium som bedriver utbildningsverksamhet med inriktning på djurhållning och Peab Anläggning AB som nyttjar maskinhall och grindstuga för praktikanter.

Aktuellt under 2021

Marken/trädgården runt husen sköts delvis av ungdomarna i daglig verksamhet och delvis av entreprenören efter avrop.

Under året har trafikkontoret upprättat avtal med utbildningsförvaltningen om att hyra den före detta förvaltarbostaden för utbildningsändamål när gymnasieungdomar har praktik på gården. Avtal håller på att upprättas mellan trafikkontoret och utbildningsförvaltningen om fler beteshagar till

gymnasiets djur så att utbildningsverksamheten kan utvecklas vidare.

Reparationsbehovet är akut av den stora ladans tak som har farit illa av de senaste årens stormar. Upphandling av takentreprenör pågår. Ladans kulturvärde har näst högsta kulturhistoriska klassificeringen av Stadsmuseet. Utöver ladan måste uppvärmning av huvudbyggnaden säkerställas inför vintern liksom en ny elledning som förser lösdriftstallet med el till golvvärme.

Trafikkontoret kommer tillsammans med ramavtalad landskapsarkitekt att fördjupa den trädgårdshistoriska utredningen över Hästa gård som gjordes 2018. Arbetet startar sommaren 2021 för att färdigställas under hösten och innebär att åtgärdsprogram tas fram med prioriteringar och kostnadsberäkning för genomförande.

Upphandling av park- och naturmarksskötsel i reservaten startar under sommaren 2021 för att gå ut på upphandling under hösten. Det innebär att ett nytt skötselavtal för Järva friområde – inom vilket Hästa gård är belägen – kan träda i kraft hösten 2022. Vid eventuella förändringar gällande förvaltningen av Hästa gård så kommer ytor i anslutning till byggnader att regleras enligt tillkomna och avgående mängder i avtalet.

Åtgärder för biologisk mångfald kommer att utföras i fruktlunden bakom gården. Några fruktträd kommer att bytas ut, trädögon tas upp runt trädstammarna och planteras med ängsväxter som gynnar pollinatörer. Picknickbord kommer att placeras ut till glädje för besökare.

Utöver långtidsarbetslösa praktikanter så kommer skolungdomar till gården för att arbeta. I tre perioder handleds åtta stycken ungdomar på gården under tre veckor. De kommer att handledas av entreprenör och arbeta med målning av staket, skräpkorgar, ogräsrensning, slyröjning och städinsatser i reservatet.

Framtida verksamhetsinriktning

Det finns utmaningar för trafikkontoret att förvalta gården då det många gånger handlar om ren fastighetsskötsel – en kompetens som inte naturligt finns på kontoret. Trafikkontoret utreder därför ägarfrågan tillsammans med fastighets- och exploateringskontoren inför framtiden. Beslutsunderlag kommer under hösten att arbetas fram kopplat till den framtida verksamhetsutövningen på gården. En tänkbar utveckling för gården, som är i linje med reservatets syfte, är att utbildningsförvaltningen via Spånga naturbruksgymnasium får

en utökad roll på gården som den huvudsakliga verksamhetsutövaren. Skolan har stort behov av nya lokaler och har planer på att vidareutveckla utbildningar för trädgårdsodling och biodling. Verksamheten är öppen för olika samarbetsprojekt t ex med Bögs gård i Sollentuna. Snickeriutbildning och naturguidning är också idéer som har nämnts. Det är viktigt att gården i framtiden får en öppen verksamhet för allmänheten t ex trädgårdscafé och kulturverkstad. Förslag kommer att presenteras i en utvecklingsplan.

Ekonomi

Medel från centralmedelsreserv för upprustning av tak och andra akutåtgärder söks i samband med tertialrapport 2. Budget 2021 ger möjligheter att söka upp till 5 miljoner kronor med en övergripande bedömning i nuläget pekar snarare mot cirka 3-4 miljoner kronor.

Trafikkontorets synpunkter

Mot bakgrund av ovanstående föreslår trafikkontoret att trafiknämnden godkänner Hästa gård. Lägesrapport.

Slut